

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v, če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. Čekovni promet poštno-hranilišnega urada št. 524.797.

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 80 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Seme-niške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 25.

V Ljubljani, dne 30. decembra 1905.

Leto XVIII.

astiti volivci kmetских občin kočevsko - ribniško - velikolaških!

Še enkrat se obrača Slovenska ljudska Stranka do Vas, da pri volitvah dne 4. januarja v polnem številu daste svoje glasove našemu kandidatstvu in zapišete vsi na glasovnice **Franc Šuklje, dvorni svetnik, državni poslanec in posestnik v Kandiji.**

Sovražniki ljudstva, liberalci, ki so pot niso upali odkrito nastopiti, dobro vedo, da jih zavedno nastvo volivnega okraja tako zaničuje, da ako odkrito nastopajo, podlegajo tako sramotno, da bi bili Dolini in vsej deželi v posmeh. Zato nastopajo pod **sleparsko masko „neodvisnih kmetov“.** Toda hitro so se razkrinkali. Razkrinkali so se na volitvah shodu v Ribnici na sv. fana dan, kjer so občeznani liberalci v družbi nevolivcev s kričanjem otanjem in nad vse surovim vedenjem zaprečili, da zbrani volivci o mogli slišati svojih dr. nih poslancev, katere poslušati ili od daleč okoli prišli! Zaprečili da Vi, volivci, niste mogli raz-

govoriti se z Vašima poslancema, povedati jima Vaše težnje, pritožbe in želje!

Ali bodete volili moža, ki ga taki ljudje priporočajo?

Razkrinkali so se ti ljudje drugič, ko so se zatekli do glasila liberalne stranke v „Slov. Narod“, da Drobniča priporoča in očitno neresnico poroča o ribniškem shodu, neresnico, ki so mu jo sporočili le pristaši Jurija Drobniča.

Možje volivci! Ali bodete moža volili, ki ga priporoča „Slov. Narod“ glasilo verskih odpadnikov glasilovseh sovražnikov in zaničevalcev kmeta? Ali bodete moža volili, ki ga priporočajo očitni lažniki, ki jih spoznate na tem, da so poročali o ribniškem shodu **debele laži** v „Slov. Narodu“?

Ali bodete moža volili, ki ga priporočajo v liberalnih tiskarnah tiskani letaki, katerih se nihče podpisati ni upal?

Ali bodete volili moža, ki je izdal svojo stranko in pribežal v liberalni tabor?

Možje volivci!

Jasno, odkrito, moško, kakor vselej, stopa Slovenska Ljudska Stranka pred Vas in Vam kliče: Ne volite moža, ki ga priporočajo liberalci, suroveži in očitni lažniki, — temveč volite moža, ki Vam ga priporoča cela Slov. Ljudska Stranka, moža ki bode deloval v slogi z drugimi kmetскими deželnimi in državnimi poslanci, kajti **v slogi je moč!**

Možje volivci! Na dan volitve vsi na volišče, ne dajte se premotiti od nikogar in oddajte kot zavedni kmetje svoje glasove **dvornemu svetniku Franc Šukljeju.**

Njegova zmaga bode zmaga zavednega kmetkegaljudstva!

V Ljubljani 29. dec. 1905.

Osrednji volivni odbor Slov. Ljudske Stranke
Dr. Ivan Šusteršič, t. č. načelnik.

Shod v Ribnici.

Depolnilna volitev za po smrti poslanca Pakiža izpraznjeni deželnozborni mandat se bliža. Volitev se vrši dne 4. januarja. Slovenska Ljudska Stranka, kateri je pripadal tudi poslanec Pakiž, je postavila za kandidata gospoda dvornega svetnika Frana Sukljeja, ki je že državni poslanec okraja in ki s svojim bogatim znanjem in velikim vplivom jamči, da bo za svoje volivce kar največ izposloval. Liberalna stranka je padla tako globoko, da ne more nastopiti v tem okraju z odkritim programom. „Narodovci“ so napravili načrt, da bodo poizkušali dobiti moža, ki se jim bo vsedel na limanice in kot „neodvisen kandidat“ kandidiral proti gospodu Sukljeju, sami bi se pa prikrivali in samo od zadaj spletkarili.

V torek, dne 26. decembra, je pa Slovenska Ljudska Stranka sklicala vsem pristopni javni shod v Ribnici. S tem je liberalce prisilila, da so pokazali barvo in danes v volivni okraj, pri čem je! Liberalci so zopet razkrinkani kot veliki hinavci!

Velike množice volivcev Ljudske Stranke so se zbrale v torek v Ribnici. Iz Dobrepolja je pripeljal poseben vlak 230 volivcev. Za pred napovedano uro je bila obsežna dvorana posojilnice natlačena polna. V dvorano se je pririnilo tudi kakih 40 ljudij pod vodstvom loškopotoškega Rusa. Malo je bilo volivcev med njimi, večina je bila najetih in vinjenih hlapcev, nekaj pisarjev, neki kancelist, učitelj Rigler itd., vsi ti v družbi znanih liberalcev. Takoj, ko so prišli v dvorano, so pričeli tuliti. Množice volivcev so te surovine z ogorčenjem gledale. Tu se je videlo, kdo je dandanes na Slovenskem še nasprotnik Slovenske Ljudske Stranke — samo neizobražene surovine in ljudje, ki k ljudstvu ne spadajo.

Dr. Susteršič je otvoril shod rekoč: „Otvaram shod v imenu Slovenske Ljudske Stranke!“ (Gromoviti „Žvio“ klici, ki popolnoma zaduše vpitje Rusovih surovežev.) „Kdor bo kaj imel povedati“, pravi dr. Susteršič, „bo dobil besedo“. Rusovi tulijo dalje in razgrajajo. Dr. Susteršič kliče: „Vsak bo dobil besedo, t hko bode ugovarjal potem, kdor pa sedaj tuli, ni človek, ampak živina!“ Nič ne pomaga. Rusovi tulijo, ropotajo, nekateri piskajo na piščalke. Rus jih bujska, ker se boji, da bi mu marsikdo njegovih morda vendar — le hrbta ne obrnil, če bi poslušali Susteršiča in Sukljeja. Volivci kličejo proti razgrajalcem: „Tu smo zbrani možje, ne pa barabe!“ Nekdo izmed Rusovih pride z zahtevo, naj se zboruje na trgu pod lipo, češ, da vsi volivci ne morejo notri, ali pa v dvorani Arkotovega hotela. Dr. Susteršič pejasni, da je shod sklican v posojilnično dvorano in da bo vsak dobil besedo. Po tej dr. Susteršičevi izjavi je od-

padel vsak povod za razgrajanje, a Rusovi so le dalje razgrajali. Nekaj volivcev se je egorčeno zagnalo parkrat v razgrajalce, drugi so pa mirili, rekoč: „S t-kimi se kot resni možje ne moremo ruvati, mi jim bomo že na dan volitve pokazali. Volivci so ostali na mestu, liberalni razgrajalci so pa razgrajali skoro dve uri. S tem so nam napravili največjo uslugo: Pokazali so bolj, kakor bi pokazali najlepši govori, kaj so, in kakiljudje kandidirajo Drobniča. Ljudje, ki se v svojem oklicu tako pritožujejo nad „bratomornim bojem, so se najsuroveje obnašali in so kot „prijatelji kmeta“ suvali poštene kmečke može. Drobniča ni bilo nikjer. Mož se je doma skril. Niti veliko poguma ni imel, da bi prišel na shod. Pustil je liberalce, da so šli zanj v boj. Kak pogum bi imel tak mož kot poslanec? S tem je Drobnič pokazal, da je za nič in da so ga liberalci le kandidirali, ker so mislili, da si bode kmečki volivci dali od njih metati peska v oči.

Rusovi privrženci so bili potisnjeni končno popolnoma do vrat, ondi pa so nadaljevali vpitje in psevanje. Parkrat so Rusa vzdignili, vzdigavali so roke in se spleh obnašali kakor zbesneli ljudje. Marsikdo je dejal: „Hotel sem Drobniča voliti sedaj ga pa ne bom, ker vidim kateri ljudje stoje za njim!“ — Nakrat zakliče nekdo: „Kdor je osel naj roko vzdigne!“ Vsi Rusovi imajo nakrat roke v zraku, Rusio najprvi vzdigne. Silen krohot po dverani. Rusovi so dalje tulili in mahali okrolo sebe.

Očvidno je bilo, da računajo Rusovi privrženci na poboj, zato je dr. Susteršič shod zaključil.

Nekateri naši volivci so nato odhajali, razgrajalci so pa še dalje razgrajali, dasi je bil shod že zaključen. Vsled tega je tudi še mnogo naših volivcev ostalo v dvorani, da branijo lastnino posojilnice pred nasilnostmi surovežev. Debelak Jože iz Loškega potoka se je drl da se morajo dr. Susteršiču roke proč odrezati. Zastopnik posojilnice je v družbi nekaterih mož stopil k orožnikom, da se brani lastnina posojilnice in da se po zaključenem shodu skrbi, da se dvorana izprazni. Orožniki so dejali, da imajo od okrajnega glavarja nalog posredovati le na zahtevo županov. Zastopnik je šel k županu, katerega je dobil še-le v — kavarni, ta je pa dejal, da v privatnih stanovanjih ne more skrbeti za red in da bi moral priti od glavarstva kak komisar. Tako je bila posojilnična dvorana prepuščena nekaterim razgrajalcem, kajti med tem so se skoro vsi naši volivci vzdignili in odkorakali v župnišče, kjer je dr. Susteršič otvoril nov shod.

Ko so razgrajalci v posojilnični dvorani videli, da so skoro sami med seboj, so z brutalnostjo napadli še nekatere navzoče naše somišljenike in vrgli raz oder zastopnika posojilnice, ki je protestiral proti temu, da bi v dvorani razbijali in razgrajali, ker je dvorana last posojilnice. Vrgli so raz oder tudi časnikarskega poročevalca in ga bili. Tedaj pa je vodja teh liberalnih sirovin Rus svojevoljno in protipostavno naznanil navzočim, katerih je bila pa dobra polovica nevolilcev, da se bo vršil shod in

brez kakega vprašanja naznanil, da je predsednik shoda neki Rusovec Andolšek, ki je pa dal takoj besedo Rusu. Ta je pregovoril par besed.

Zavijal je oči in ihtel, naj klerikalizem in liberalizem vržemo v jamo, v isti sapi Rus hodi z „Narodom“ in iz „Narodn tiskarne“ mu pošiljajo tiskovine za Drobnič Hinavščina!

Ker se po teh praznih in neumnih besedah, katere je govoril Rus kakšnih pet minut, ni nihče oglasil k besedi, je „predsednik“ zaključil „shod“, na katerem je bil vsega skupaj okoli 60 oseb.

Po shodu jih je Rus vabil, naj gredo po trgu razgrajat, kar se je pa popolnoma ponesrečilo, ker so se bali ljudske jeze trgu, ki je proti njim vsak trenotek bolj na raščala.

Shod, Slovenske Ljud. Stranke

V prostornem župnišču se je med tem vršil sijajen shod „Slov. Ljudske Stranke“. Na hodniku v prvem nadstropju, po stopnicah in v veži je stalo 300 volivcev, veliko pa še zunaj župnišča. Navdušenje je bilo nepopisno — liberalci so si s svojim surovostmi le škodovali, ker so pokazali, da take surovine ne morejo poštene nastopati za kmečke koristi.

Shod je otvoril ob glasnih klicih: „Žvio dr. Susteršič“, predsednik „Slovenske ljudske stranke“ dr. Susteršič.

Dr. Šusteršič volivcem.

Državni in deželni poslanec dr. Susteršič je govoril: Možje volivci! Danes ste videli kaki ljudje so liberalci in kaki ljudje kandidirajo Drobniča. Ker se ne upajo govoriti ali ne znajo, so pa tulili. (Klici: Tako je! Samo rjoveti znajo! To so lumpje!) Če bi imeli dobro vest, bi najprej nas poslušali in bi nas potem zavračali. Izdali so neki volivni oklic, na katerem stoji napisano „Združeni kmečki odbor“, a svojih imen se niso upali podpisati, bodisi da jim je bilo sram ali se pa vedeli, da če se podpisajo bo vsakdo vedel, kaki ljudje Drobniča kandidirajo. (Klici: Kandidat liberalnega kričača Turka je Drobnič) Obžalujem, da se je Drobnič dal takim ljudem v roke, a vredno je to najstrožje obsodbe. Drobnič je postal izdajalec svoje stranke, svojih načel, ker se je zvezel z liberalci in pusti, da ga liberalci kandidirajo. Turk je na tistem papirju tudi zapisal, da sva bila časih s Sukljejem nasprotnika. Vprašam Vas pa, ali ni prav, da se dva moža, ki hočeta delati za ljudstvo sporazumeta in se združita, da hočeta delati skupno za blagor ljudstva, ali ni to pošteno, ali ni to edino pravo? (Burao odobravanje.) — V oklicu liberalcev se tudi očitja Sukljeju, da je graščak. Dvajset oratorov zemlje ima, tako kmetijo, kakor Vi in to je dobil od svoje tašče! Ko je živel med ljudstvom, je videl, da so razmere drugačne, kakor jih pa slika liberalno časopisje, videl je, da je naša stranka edina prava in stopil je odkrito v naš tabor. („Žvio“-klici). Mi smo ga lahko veselili in ker sem rojen v Ribnici, lahko tudi v imenu Ribničan pravim, da smo lahko ponosni na takega poslanca. Zakaj pa danes Drobnič ni prišel na shod? Preveč ima masla na glavi! Slabo vest ima, da je izdal vse to, kar je prej delal. — Drobnič je samo čas

iskal, ker ni postal več župan in ker ga nismo prišli vprašati, ali hoče postati poslanec, se je prodal liberalcem! Kak neodvisen kmet je to, če je od loškega Rusa odvisen? V svojem oklicu za Drobniča je Rus iztrgal nekaj stavkov iz mojega govora, katerega sem govoril, ko g. Suklje še ni bil naš, previdno so pa na tistem papirju zamelčali, kar sem jaz zoper liberalno stranko govoril. In kje so čali tiskati ta zadnji oklic? V tisti tiskarni, v kateri izhaja „Slovenski Narod“, najbolj podel in nizek list, ki je najbolj kmetu sovražen.

V svojem oklicu tudi pravijo Rusovi „kmetje“, da Drobnič ne bo pristopil nobeni stranki. Da naši stranki ne bo pristopil, rad verjamem, ker naša stranka tako breznačajnega poslanca ne sprejme v svoje vrste. Izdajavec naj zunaj ostane! (Klici: Tako je! Proč ž njim!) Kam pa bo šel? On bo moral v liberalno stranko, ker mu drugega ne bo preostajalo. Kaj more sam narediti, kaj more en poslanec narediti med 37 poslanci, ki niso vsi tako zabite vrste, kot velik del Rusovih pristašev! V deželnem zboru odločujejo stranke. In kaj je v zadnjem zasedanju dosegla naša stranka? Deželne doklade, ki so jih prej krošnjarji morali plačevati je odpravila, krošnjarji celo dobe nazaj oni denar, ki so ga že plačali. Kje je taka stranka, ki je dosegla, da ljudje dobe nazaj denar, ki so ga na davkih že plačali? Sedaj pa se naša stranka poteguje tudi v državnem zboru, da dobite za Vas ugoden krošnjarski zakon in je dosegla že mnoge uspehov. Kako bi to izgledalo, če bi naši stranki, sedaj ko se za krošnjaje bori, ne izkazali zaupanja? To bi se reklo potem na Dunaju: Saj nočejo takih zastopnikov, ki se bore v tem smislu, reklo bi se, da hočete dobiti zakon, ki bi bil za krošnjarje neugoden. Kaj bi neki zmogel Drobnič? On bi moral biti največji govornik in prvi državnik celega stoletja, da bi sam mogel kaj vplivati. Glavno delo je pa v odsekih, v odsekih se pa volijo poslanci le po posameznih strankah in Drobniča ne bo prišel nihče vprašati, ali hoče iti v kak odsek, in nihče se ne bo zmenil za to, kaj bo Drobnič rekel.

Liberalci so sestavili za Drobniča dolg papir, na vsem tem dolgem papirju pa ne morejo navesti niti enega slučaja, da bi naša stranka ne delala tako, kakor zahtevajo koristi ljudstva! (Višarni Zivio klici.) To je najlepše spričevalo za nas, drugo na tem papirju je le splošno čvekanje. Če bi vedeli liberalci le za en dokaz, da smo nastopili proti ljudstvu, to bi ga izrabili! Naša stranka pa se vedno bori za ljudstvo in tako zvesta ostane ljudstvu tudi naprej. (Burno odobravanje.)

Kak kmet pa je Drobnič? Vsi veste, kak: v prvi vrsti je gostilničar, potem kupčuje z vinom. Liberalci so ga preganjali, ko je bil župan. Če bi bil sedaj Drobnič naš kandidat, bi se liberalci vanj z ravno tako silo zaletavali, kakor sedaj v Sukljeja, tako ga pa hvalijo. Kmet naj kmeta voli, pravijo. In isti ljudje so Višnikarju ponudili

kandidaturo, a gospod Višnikar je dejal, da proti Sukljeju on ne kandidira. Ali je Višnikar kmet? Tisti, ki so izdali dolgi papir za Drobniča, so sleparji; to ni združeni kmetški volivni odbor, ampak to so združeni sleparji. (Klici: Tako je! Sedaj jih že poznamo!) Naj ne mislijo, da bodo Ribničani šli na tak lim da bi loški Rus Ribničanom komandiral. (Klici: Ne bo ne!) Zato pa, možje, na volišče, da vržemo Drobniča, da ne bo več vstal in da ga bo za vedno mislo veselje, izdajati ljudstvo. Liberalizem poginja. Ali bomo to mrho oživljali?! (Gromoviti klici: Ne!) Zato na noge! Dne 4. januarja vržite liberalnega mrliča tja, kamor se sprdobi. (Veliko navdušenje.)

Dr. Susteršič nato da besedo državnemu poslancu Sukljeju kot kandidatu za deželnega poslanca.

Kandidat Šuklje,

z živahnimi „Žvio!“ klici pozdravljen, je govoril: Pozdravljam vas, možje! Vem, kaj se pravi nastopati kot kandidat. Takrat izprašajo človeku vest in vse grehe, ki jih je storil, in tudi one, ki jih ni storil, vlečejo na dan. Skoro bi rekel, da bojega pripravlanja za velikonočno izpoved ni, kot biti kandidat. (Veselo!) Pravijo, da sem onemogel „hofrath“, kakor vidite, sem pa še precej trden; govorim, da sem za vaše žulje kupil graščino, a dobil sem jo od tašče. Dlje govore, da imam 12 000 K pokojnine, zato pa vi kot davkoplačevalci ne plačate niti vinarja, to pokojnino da državna zaloga šolskih knjig, katere načelnik sem bil, iz svojih sredstev, in lahko rečem, da sem ji toliko pridobil, da če bi živel še 50 let, bi še vedno imela dobiček. Nasprotniki pišejo, da uganjam „šport“ državnega poslanca. Tisti, ki tako pišejo pač ne vedo, koliko truda je treba, če hoče državni poslanec vestno izpolnjevati svoje dolžnosti. Nobena ni ne na Dunaju, pa tudi ne drugod, ki bi mi mogel očitati, da bi jaz zanemarljal svoje dolžnosti. Nasprotniki pravijo: Suklje je visok uradnik, a jaz ne stopam pred Vas kot visok uradnik, ta doba je že za menoj, kakor je za menoj doba, ko so v bitki pri Kratjevem gradu švigale okoli mene pruske kroglice ne stopam pred Vas kot profesor, ampak jaz stopam pred Vas kot zemljiški posestnik, ki na lastnem trupu skuša, kaj je treba kmetovalcu. Kaj naj torej rečem o takih nasprotnikih, ki pisarijo, da jaz z nogami teptam kmečke pravice? Ali sem takrat teptal kmečke pravice, ko sem se potegoval za zboljšanje državnih, deželnih in okrajnih cest, za preskrbovanje dobre pitne vode, ali takrat, ko sem zdravje riskiral, da sem pridobil zgradbo dolenskih železnic, ali takrat, ko sem ob splošni pozornosti državnega zbora kazal na naraščajoče izseljevanje v Ameriko in pozival vlado, naj pomaga kmečkemu prebivalstvu s podporno akcijo na noge? Očita se mi Žlebič. Takrat pa sem bil jaz zastopnik ribniškega trga in šlo se je za to, ali naj ostane Ribnica brez postaje. Naravno je, da sem kot zastopnik ribniškega trga bil za postajo v Ribnici. Kako bi stopil danes pred vas, če bi takrat svoje volivce pustil na cedilu? Jaz pa nisem nikoli nasprotoval Žlebiču. Da ni postaje v Žlebiču, kriva je tista stranka, katere pristaši so danes pod Rusovo komando tulili. Dolenske železnice

imajo svoj upravni svet, iz katerega sem jaz l. 1898. izstopil in dr. Tavčar je prišel v upravni svet; naloga dr. Tavčarjeva bi bila preskrbeti, da se napravi postaja v Žlebiču, a on se do danes ni zganil. (Klici: Iz Pakiža se je celo v dež zboru in v „Narodu“ radi tega norčevali!) Z vsoto silo pa se bom v dež. zboru pri točki o dež. poreštvu za dolenske železnice potegoval, da bo v Žlebiču postaja. (Dobro klici.) Sodite, ali se bom mogel za to jaz bolje potegovati ali Drobnič? Z vsemi silami se bom trudil v dež. zboru za svoje volivce.

Posebno pozornost bom obračunal na deželne finance, s katerimi je liberalna stranka tako slabo gospodarila, da so deželne finance skoro na robu propada. Po odtegnemem pokritju znaša nedostatek še sedaj 661 000 K, a bo še narasel na — 800 000 K. Ta svota bo nepokrita in gospodje v liberalnem taboru si hočejo pomagati kar z velikim zvišanjem naklad. Treba nam bo iskati drugih virov, treba nam bo iskati, da dobimo druge vrelce, ne pa zvišanje naklad. Ne vem, kake finančne zmognosti tiče v Drobniču (smeh), to pa vem, da sem bil jaz svoj čas v dež. zboru poročevalec o deželnem zakladu in da se sled moje takratne delavnosti še sedaj znatno pozna v pokritju (klici: res je!), da če bi mene takrat ne bilo, bi bil denarni položaj dežele še slabši.

Skrb naša bodi, da se kmetu, obrtniku spleh srednjemu stanu zboljša položaj, zato pa je treba v prvi vrsti tudi dobrih občil. Skrb mi bo, da se dobi dobra zveza s Suho Krajino, čez Suho od dobrepolske postaje na Kočevje doli proti Krki in dalje in da se zboljša okrajna cesta v Ribnico. Očita se mi belokranjska železnica, toda z drugim projektom ne proderemo, ker vojni minister hoče najkrajšo zvezo z zapadom in Dalmacijo. Vi pa potrebujete železniško zvezo za kočevski prevoz, za vaš les da ga hitreje spravite v Trst, potegnil se bom za železnico, ki naj bi se odcepila pri Ribnici ter šla mimo Sadržice na jžno železnico. (Odobravanje.) Ta železnica se mora zgraditi! Skrbeti bo treba za dobro pitno vodo, urediti potok, ki teče od Sadržice, urediti bo pa treba tudi zavarovanje v deželi, da dobimo deželno zavarovalnico proti požaru in toči. (Dobro klici.)

Glede šolstva tudi upam, da več razumem nego Drobnič. Vem, kaj je dobra šola in učiteljstvo in za tako šolo, ki bi bila primerna našim potrebam smo pripravljani tudi žrtvovati za šole. Če zna kdo dobro sklanjati, ni takega pomena, kakor če zna dobro pisati in računati, da če kmet komu kaj preda, ni ogoljufan. Tudi bi bilo prav, da bi se naučili otroci toliko risanja, da če kdo potrebuje kak pod, sam lahko napravi načrt; šola naj bi jih tudi učila umnega poljedelstva in sadjarstva. Tako šolo hočemo imeti in pri tem hočemo tudi, da bo dežela ki plača; imela pri šolstvu besedo, ne pa okrajni glavarji.

Za vse to se hočem potruditi. Stojim na programu „Slovenske ljudske stranke“, ker je njeno stališče edino pravo. Jaz čutim v sebi to, jaz vidim tudi na Dunaju, da se

pričenja doba, ko bo država bolj z jugem računala. Nasprotnikom končno le rečem, Zato še nisem nazadovak, če se ne sramujem onega Boga, ki je stopil med svet, onega, ki je učil, da smo vsi ljudje enaki pred Bogom. Vedno si bom prizadeval čast delati svoj m volivcem. (Burno odobravanje in živio klici).

Volivci se oglašajo.

Posestnik Franc Pirc, občina Sodražica, izraža poslancema zahvalo za desedanje delo in uspehe. Tu na shodu so sami volivci! Naj bi se oba poslanca še naprej krepko potegovala za koristi krošnjarstva in poljedelstva! Mi hočemo dne 4. januarja pokazati, da ne maramo za liberalizem! Liberalci, ki sedaj Drobniča priporočajo, imajo sicer na jeziku vedno le psovanje kmeta. Govornik končno priporoča v obilno razširjenje „Domoljub“, ki je vedno kmetov zvest prijatelj.

Posestnik Zadnik iz Podsten prosi naj bi poslanci preskrbeli podpore za vsled velikega snega oškodovane. Želi naj bi se v šolah učile tudi, kako s pridom rabiti umetna gnojila, o kakovosti raznih vrst zemlje in o kemičnih iznajdbah. Poziva poslance naj se bore za splošno in enako volivno pravico, ker le tako more priti tudi kmetijski stan do veljave.

Konec shoda.

Dr. Šusteršič je sklepajoč shod, ki je vzbudil med navzočimi nepopisno navdušenje, obljubil, da bodo naši poslanci vse storili, da ustrežejo volivcem. Kar se tiče škod, povzročenih po snegu, so že v prvi seji drž. zbora dne 28. novembra t. l. takoj vložili nujni predlog in pozvali vlado, da mora dati podporo. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Vaša stvar je, da poslance sedaj s tem podpirate, da se oškodovane občine oglašajo za podporo pri županstvih, kajti če se to ne zgodi, gre podpora drugam. Barona Heinla, ki je v tem oziru pristranske postopal, smo prepodili (Živio klici); sedaj imamo za dežel. predsednika poštenega moža, ki se je doslej pokazal nepristranskega in tudi sedanja vlada na Dunaju je boljša nego je bila prejšnja. Ker je dež. predsednik dosedaj bil pravičen, ga liberalci napadajo tako, da so med tem že name pozabili (Veselo). To pa rečem: Kdor bo kot dež. predsednik pristranski, tega bomo ravno tako vrgli kot barona Heinla. Z veseljem smo pozdravili besede novega dež. predsednika uradnikom: „Vaša dolžnost je ljudstvu služiti, glejte, da Vas bo ljudstvo ljubilo“. Ni še preveč uradnikov, ki bi razumeli ta glas, mislimo pa, da bo novi deželni predsednik imel toliko odločnosti, da bo uradnike, ki hočejo vladati po Heinovo, naučil kozjih molitvic!

Govornik se ozre še enkrat na nasilstva liberalcev na shodu v pesojilnici in pravi: Liberalci naj dne 4. januarja stojijo na eni strani, ljudstvo na drugi! Tak je položaj. Vse drugo je hinavščina. Danes so kozli meketali, dne 4. januarja bodo pa volivci govorili. (Veselo. Klici: Tako je!) Nace Mrhar širi okoli neresnice, da sem zoper vodovod v Dolenji vasi, in vendar je naša stranka po meni vložila predlog, naj se dá štiri milijone kron za vodovode, ki so nujni.

Ta predlog je bil tudi sprejet. Da se prej ni moglo nič zgoditi, je bil vzrok ta, da ni bilo v deželni blagajni nič denarja, ker so liberalci pobrali denar celo iz takih zakladov, katerih bi se dotakniti ne smeli. (Klici: Cujmo!) Tega Nace Mrhar ne pove.

V deželnem zboru so liberalci predlagali, naj se učiteljem zvišajo plače kot državnim uradnikom, kje se bo pa denar vzel, niso povedali ter so rekli, kar do klade povišajmo tako, da bi tisti, ki plača 30 krajcarjev od goldinarja, moral potem plačati 70 krajcarjev. Ali bi mi ne bili iz dajalci ljudstva, če bi kaj takega dovolili?! Če podpirate liberalno stranko, se Vam v dveh letih ali še prej lahko zgodi, da Vam ogromno zvišajo naklade. Potem pa še pravijo, da bi bil Drobnič boljši kot mi, ki smo preprečili take nakane.

Gre se za obstanek kmeta. Zato se volitve velikega pomena in mora vsak na volišče. Kaka stranka je ta, ki hoče tako po ovinku vaše glasove imeti? To stranko vidite najbolje ondi, kjer je na krmilu: v Ljubljani. V Ljubljani je ta stranka napravila sramotno hišo, kjer je mestni policijski načelnik podpiral kupčijo z ubogimi ženskami da jih niso ven pustili. In glasilo Rusa „Slovenski Narod“ sedaj piše, naj ljubljanski škef v svojo oskrb vzame sramotno hišo. Ali si morete misliti kaj bolj nizkega kot je stranka, ki tako dela in tako piše. In taki stranki za orožje se je dal Jurij Drobnič! Javno si tega niso upali povedati, kot volkovi v ovčji koži so hodili okoli: Rus, Nace Mrhar v Drobničevi koži, sedaj jih pa poznate in 4. januarja jih jim na tej koži odštejte. Obljubim, da bomo kmalu zopet prišli v Ribnico, da pa bodo takrat zunaj ostali kričarji, ki so danes tulili na sramoto Ribnici. Pozivljam tiste, ki so za kandidata g. Frana Sukljeja, da povzdignejo roko!

Vse roke so se vzdignile. Zborovališče se pretresalo gromoviti „Živio“ klici. Dr. Šusteršič je konstatiral, da je kandidatura g. dvornega svetnika Sukljeja soglasno sprejeta, ter je nato zaključil shod, želeč, naj vsakdo agitira ter stori svojo dolžnost.

Tako se je zaključil shod, ki je bil izraz volje volivcev. Navdušena množica je spremljala dr. Šusteršiča in Sukljeja na kolodvor, srčno jih pozdravljajoč. Ko se je vlak pričel pomikati naprej, gromeli se v slovo iz stotin in stotin grl navdušeni „Živio“ klici. Nasprotniki se niso upali nikjer več pokazati. — Videlo se je, da so ravno s tem dnem liberalci v ribniški dolini za gotovo dogospodarili. Kar so imeli, še to so izgubili. Ljudje so izjavljali, da z barabami ne marajo imeti opraviti. Sedaj je jasen položaj. Vsak ve, čegar kandidat je Drobnič. To je lep uspeh tega shoda.

Mi smo zadovoljni. Ljudje so videli nas in liberalce ter — sodili. Mi smo imeli toliko poguma, da smo vsakega pustili v dvorano, misleč, da bo pošten razgovor mogoč, zapomnili si pa bomo surovosti liberalcev za prihodnjico.

Kak kandidat je Drobnič pove tudi turek graška „Tagespost“, ki je tudi izvedel, da je Drobnič kandidat slovenske liberalne stranke.

Takega kandidata pa zavedni kmetje volivci ne bodo volili, ker ta stranka še ni storila za njihove koristi, ampak jim je vedno nasprotovala. Lepe vspehe so že dosegli naši poslanci — zato 4. januarja na volišče za g. Frana Sukljeja, da hinavska in surova liberalna stranka doživi zaslužen poraz!

Poglejmo voliv. oklic za Jurija Drobniča.

1. Slepargji so se udarili sami sebe po zobeh! V začetku oklica beremo: „Nemila smrt je pokosila nenadoma našega priljubljenega poslanca Primoža Pakiža.“ Dalje pa stoji: „Starčki, žene in otroci trepetajo od gladu in mraza pri prazni skledi...“ A, tako! Podgorski Primož priljubljeni poslanec nad trideset let je deloval tako za svoj volivni okraj, da starčki, žene in otroci trepetajo od gladu in mraza pri prazni skledi... In vendar je bil Pakiž starosta poslancev v izobraženosti in modrosti nad Drobničem, ako on po liberalni izpovedi ni mogel za silo vsaj s krompirjem napolniti sklede revežem, kaj naj pričakujemo od novince Drobniča.

2. Plenice. Oklic govori: „...poštena in delavna kmetica (Liberalci, z imeni na dan!) ne premore čestokrat niti plenice, da bi povila v njo svoje nesrečno dete.“ Ubogi Primož, kako si skrbel za svoj okraj! Šele Drobnič je prišel na to, da bo ubogim materam nosil plenice iz deželne zbornice.

3. „Šuklje si je iz naših žuljev pridobil tudi graščino.“ Lažnjivci! Šuklje je graščino na Kamnu podedoval po svoji teti.

4. Liberalci pripovedujejo, da poslanci kupujejo graščine od svojih plač. Potrebno je povedati, da imajo poslanci v Ljubljani za čas zasedanja po 10 kron na dan. No, pa se vam bo še to veliko zdelo. Pa računajmo: Vožnja gor, vožnja dol ali narobe in to večkrat ob zasedanju. V Ljubljani stanovanje, hrana. In poslanec vendar ne more hoditi v ljudsko kuhinjo ali v kaki „Auskoche“. Nositi mora poslanec spodobno obleko, če je tudi kmet in se mora prikazati v tej ali oni družbi, da je treba k onem staremu „pe-

taku“ še kaj dodati. Kolika pa je še posebna zguba za kmečkega poslanca zguba doma pri gospodarstvu! No pa pogledjmo našega od nas klerikalcev spoštovanega, toda od volivcev Drobničevih zaničevanega Pakiža! Čez trideset let poslanec, moral bi imeti vsaj pet graščin, če res poslanstvo toliko nese, kot vedo zdaj Drobničevi volivci. Toda ljudje na daleč okrog Zamosteca vedo, da ni daleč od Podgorskega Karola en soldaški inštrument ki se mu pravi — boben!

5. Saj Pakižev Korel sam pravi, da bi imel njegov oče lahko milijone (no denar je vsake sorte,) ko bi ne bil poslanec. Res pa je, da je poštene Primož imel veliko škodo radi poslanstva in si ni mogel nikako opomoči, dasi ni bil nikak za pravičivec, nikak bahač.

6. „Kmet zastopa naj nas kmete!“ tako govori oklic za Jurija Drobniča.

Kakšen kmet je Drobnič?! Drobnič je penzioniran kovač. Kar ima zdaj zemlje je vse prikupil. Orati, sejati, gnoj kidati ga še nismo videli nikoli. Koliko ima repov v svojem hlevu ravno ne vemo, vendar smo slišali, da včasih nobenega. Kajne to je kmet! To pa vemo, da ako hoče kdo pri njem izpreči, tedaj mora stati voz pred vežnimi vrati, konje pa dene Drobnič v sosedov hlev. To je kmet Drobnič. Liberalci, to bi bilo vaše odkrito geslo: Kmet naj voli krčmarja!

7. Šuklje je večji kmet kot Drobnič! Suklje je sin kmečkega sina iz najrevnejšega kraja naše kronovine, iz Bele krajine, ki pozna mnogo bolj kmečke težnje kot Drobnič, ki jih ima priložnost naj večkrat opazovati le pri frakeljih in pri čašicah rujnega vinca.

8. Šuklje vleče 12.000 K pokojnine na leto. Malo bolj imeniten in spoštovan gospod mora že biti v državi kot Jurij Drobnič, ako vleče tako pokojnino. Pa naj bo še povedano, da zato pokojnino ne prispeva nobena doklada, ampak teče iz c. kr. zaloge šolskih knjig, kateri je pa Suklje s svojo spretnostjo pridobil toliko dohodkov, da ima še vedno velik dobiček, če bi Suklje tudi še 50 let vžival tako pokojnino.

9. Kdo pa redi Drobniča in njegovo družino?! Kmet! Drobnič naj gleda na roke tistih, ki mu dajejo denar in opazil bo marsikateri žulj našega kmeta.

10. Onemogel „hofrat“! Drobničevi liberalni volivci slikajo kmetom Sukljeja kot osemdesetletnega starčka, gluhega in na pol slepega. Toda ako postavimo Sukljeta poleg Drobniča je videti mnogo starejši kot Suklje in kar zadene telesno moč, stlači Suklje Drobniča v vsak žep, kamor hoče. Kar pa zadene duševnih zmožnostij, pa ne sega, ako najvišje pomerimo. Drobničeva glava Sukljetu ni niti do kolen

11. Žlebljč? Najbolj bobnajo liberalni Drobnički, da je odjedel Suklje Sodražanom postajo v Žlebiču. To je ravno za Drobniča največja sramota. V tem se kaže njegova popolna nezmožnost. Takrat je bil on sodraški župan, takrat je bil poslanec Pakiž, pa oba skupaj nista nič premogla zoper tedanjega zastopnika ribniškega trga Sukljeta. In tako močnega in veljavnega zastopnika naj bi se mi branili! S svojim velikim vplivom nam bo pridobil več, nego kdorkoli drug.

12. Še več kot Žlebljč, hoče nam pridobiti Suklje. On snuje progo čez Bloke na Rakek. To se Drobniču še niti sanjalo ni!

13. Drobnič „divjak“! Da bo Drobnič divjak, to so pokazali njegovi privrženci na shodu v Ribnici. Potoški Rus je besnel kot bi bil obseden. Pametni ljudje se zgovore drug za drugim, divjaki pa divjajo. „Divjak“ se imenuje oni poslanec, ki ne pripada k nobeni stranki. Pravzaprav bi moral Drobnič k liberalcem, k onim, ki so zoper kmečke koristi, ki so za to, da kmet plačuje teater, k onim ki so zoper deželno zavarovalnico, itd. Ljudska stranka, **ne mara za Jurija Drobniča**, ki je zapustil na ljubo liberalcem njeno zastavo, torej bo sam „divjak“. Sam, nima pa nikake veljave.

14. Sram mora biti Drobniča ljudij, ki agitirajo zanj. Drobnič, ali poznate Korobaldeta!? In koliko je še drugih, katere je Drobnič obsojal, a so zdaj njegovi agitatorji.

15. Gregorel pozor! Za Drobniča dela pri vas učitelj Legat. Saj ga menda poznate in lahko veste, da oni za katerega se peha Legat, ne more biti za Vas. Drobnič! Legat dela za vas! Kam ste prišli na stara, siva, plešasta leta.

16. Zapuščeni Slemencl! Vi nimate niti svojega pota na svojo

postajo Ortnek. Tako so delali za vas. No ali si hočete izbrati zopet enega „cincarja“ za poslanca. Vi ste bili vedno stara trdnjava katoliške stranke in hočete zdaj potegniti z liberalnim Drobničem, da izgubiti veljavo pri ljudski stranki, ki ima zdaj vajete v rokah. Gregorci zdaj je ura! Suklje je veljak, ki vam more pomagati.

17. Slepjarji! Krumpestar je za Drobniča. lažejo liberalci po Loškem potoku. Krumpestar je znan v Loškem potoku po svojem duhovskem delovanju in liberalci slepijo, češ, še ta je za Drobniča, to bo vleklo. Taki lažniki so liberalci.

18. „Tehant so za Drobniča“, lažejo zopet drugje. No gospod dekan so za Drobniča, ki se je ob priliki ženitve Selanove skrajno sirovo obnašal v dekanijiški pisarni v Ribnici. V škofijski pisarni v Ljubljani vedel se je pa tako netakno, da so mu pokazali vrata. Tak je Jurij Drobnič!

Ribniški novičar.

Znamenitih Drobničevcev fotografije.

Prva: Križman Matija iz Ribnice. Ta mož vam je zaveden! Pred nekaj dnevi se je pridušal, da bo volil Drobniča. Neki mož pa mu jo zabeli, da on kot ribniški tržan niti — volivec ni! Do ušes so se mu odprla široka usta začudenja, ko je videl, da ne razločuje prešičevega repa od rilca. Matijček, ostani pri rilcih s katerimi kupčuješ, drugod si slabo doma! Fin agitator! — Skoro ravno tako do ušes je odpiral svoja usta na shodu in vihtel svojo svinjsko krvjo omazano pest proti možem, ki ga redijo v gostilni. Hrovačani, Goricevci in Otavčani! Vi ga redite, in človek, ki tišči v svoji surovi pesti vaše krajcarje z isto pestjo preti vam!

Druga: Martinovec iz Sušja, ki sliši na ime Franc Lesar. Lep agitator — Drobničevce! To bo steklo te dni vinca po njegovem grlu.

Tretja: Andrej Henikman iz Lipovca. To vam je junak! Tudi njegovo pest smo na shodu videli jadрати po zraku. Lipovčani otresite se dobro tega moža z značilnim obrazom in tistega, ki ga priporoča on!

Cetrta: Buček - Boh iz Brež. Majhen, rdečeličen možiček. Rad bi mežnaril Bogu, pa še rajši zvrne kozarček vinca, ki mu ga nalije liberalni Žagin Johan, da se trudi in poti za nesrečnega Drobniča. O Buček, tvoja bučica je sicer premetena, a upamo, da bodo enkrat tudi Brežani spoznali, kolikor jih že doslej ni spoznalo, da si ti in tvoj Johan z vsem liberalstvom vred za med staro šaro.

Peta: Obrstar — Selan z Jurjevice, ki je na shodu svojo rabinsko kapo metal v zrak. To je mož, ki pravi: „Prvo, kar mora zjutraj že na postelji biti v moji roki, je „Slovenski Narod“. Bog ve, ali boče tudi zadnje? Ali bo tudi nazadnje imel v roki mesto križa „Slov. N.“? Bomo videli, kaj prinese prihodnjost! Ubogi Drobnič, in ti praviš, da nisi liberalec? Iz tvojih trabantov spoznavamo tebe!

Šesta: Potoški Rus — oni Rus, ki se je pred dvema leti v Ribnici na Tavčarjevem shodu proslavil s svojim govorom proti duhovstvu, ki se pa tudi škofu, če pride v Loški potok, udano pokloni, češ: „Presvetli mi smo vaši!“ Ne pristavi pa, kakor je res: „— kozli“. Ta Rus je govoril pred dvema leti na shodu o plenica, v svojem Drobničevskem volivnem oklicu govori zopet o plenica, — čudno, da mu tako dobro diše plenice. In ta človek, ki bi agitiral tudi zoper Drobniča, če bi ga slučajno naša stranka kandidirala, ta človek sedaj agitira za Drobniča kot tiger. In ti, Drobnič, praviš, da ne boš ne klerikalec ne liberallec, ampak „divjak“? Mislimo, da si „divjak“ že sedaj! Takega za poslanca pa ne maramo!

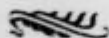
Sedma: učitelj Rigler iz Ribnice. Tudi ta bi rad agitiral za Drobniča, ko bi imel pri kom; a dobro je kričal na shodu izpod svojih neestetičnih muštac. Kmetje pravijo, da mu je prav, da je vedno lačen; kaj bi še-le počel, ko bi bil sit! Ljudje po agitatorjih presoajte — kandidata!

Osma: Rdečelasi Pirker iz Ribnice. Pravijo, da je prišel od shoda zahripljen in razkričan in rdeč, kakor rak iz lonca. Ljudje naj temu kričavemu možu pokažejo vrata. Bržkone pa ga tudi modri Kočevci ne marajo! Za človeka, za kogar agitira Pirker, pojde kdo v boj? Ne boš!

* * *

Dopolnilo. — Da se na fotografiji teh „mož“ ne bodo spodaj videli raztrgani črevlji, ki so jih zrabili na agitacijski poti za Drobniča, bomo ob nogah položili po tleh še ribniškega davkarja Gosp. davkar mi vas karamo, se boste osmodili! Davkarjevo mesto je na fotografiji ob nogah — na tleh!

Nekaj mlekozobih študentkov smo opazili na shodu kričati za Drobniča. Imena bomo še poizvedeli, — nekaj jih že vemo, — ter natančno sporočili gimnazijskemu vodstvu, da se bo revežem v gimnazijskem „karcerju“ (zaporu) nekoliko ohladila vroča mlada kri!

Iz volivne borbe.

Izredna številka Domoljuba za volivni ekraj ribniško velikolaški je danes izšla. „Domoljub“ vam je bil vedno čvrst svetovalec, zato vas je obiskal tudi pri tej priliki, da zastopa prave ljudsko korist. Kot iskren vaš prijatelj povzdiguje svoj glas proti vsem slepilcem ljudstva, ki iščejo le sebe. Na noge možje, v boj pod naše stare zastavo, ki nas je vodila od zmage do zmage in naj nas vodi do novih zmag!

Najnesramnejši čin „Združenega kmečkega volilnega odbora“ je hinavsko sklicevanje na pokojnega poslanca Primoža Pakiža. Primož Pakiž je imel izvrstne lastnosti, ena najlepših njegovih lastnosti pa je bila **zvestoba do svojih načel in zvestoba do svoje stranke.** Njemu se je studila kaka breznačajnost. Njegovo blage in moške srce ni poznalo ne odkritosti, še manj odpada ali izdajstva! Kaka nesramnost tedaj, da Drobničevi agitatorji v svojem oklicu hinavsko pričenjajo s poklonom pred častitljivo osebo ranjega Primoža Pakiža! Naj svoje poklone tja obrnejo, kamor grede po pravici: pred dr. Tavčarja, Ivana Hribarja in znanega mazača Malovrha. Tja jih vleče srce in ne pa k blagemu pokojniku, ki je zvesto skozi 50 let nosil zastavo Slovenske Ljudske Stranke! Odpadnik liberalni kandidat Jur Drobnič je zadnji, ki bi se imel sklicevati na kremenito značajnega Primoža Pakiža!

»Združeni kmetjski odbor« toži v svojem oklicu, da imajo kmetje v kranjskem deželnem zboru le 16 poslancev, drugi stanovi, ki so manjšina, pa 21. To je

gola resnica in **velikanska krivica.** Kedo se pa že leta in leta z vsemi sredstvi bojuje zoper to vseobvpiječo krivico? **Kedo jo zagovarja v deželnem zboru? Pobijajo to krivico leta in leta poslanci Slovenske Ljudske Stranke z dr. Šusteršičem na čelu.** Branijo in zagovarjajo pa to krivico liberalci z dr. Tavčarjem na čelu, ki je še lansko leto v deželnem zboru podpisal predlog o odnosne poročilo, da so kmetje v deželnem zboru kranjskem zadostno zastopani!!! In s temi liberalci, ki tako bedasto in nesramno teptajo pravice kmetjskega ljudstva — se je združil „kmet“ **Jurij Drobnič** in se od njih da priporočati za poslanca! **Volilci, ali se bode dali tako oslepariti in goljufati za svoje pravice?** Poslanci Slovenske Ljudske Stranke so letos priborili v deželnem zboru sklep, da se volivna krivica mora odpraviti. Poslanci Slovenske Ljudske Stranke so pripomogli s svojim odločnim nastopom za pravice ljudstva, da je cesarska vlada sklenila v državnem zboru predlagati, da se odstrani vse volivne krivice pri volitvah za državni zbor, tako da bode v bodoče, ako vlada v državnem zboru zmaga, **kranjska dežela imela skoro same kmetjske poslance v državnem zboru.** To je velika zasluga Slovenske Ljudske Stranke, koje poslanci so bili meseca sepembra let. leta s'avili v državnem zboru tezažni predlog, ki je dobil veliko večino. Utemeljeval ga je dr. Sušteršič. Slovenska Ljudska Stranka je na tem, da pribori kmetjskemu ljudstvu na Kranjskem vse pravice. Liberalce pa obhaja radi tega strah in groza, ker potem liberalna gospoda izgubi ves upliv v javnem življenju. In zato se je ta gospoda ezrla po izdajavcih in odpadnikih, da z njihovo pomočjo še v zadnjem trenutku, ko ji že voda teče v grlo, za preči, da bi kmetjsko ljudstvo postalo gospodar na svojih lastnih tleh. In našli so takega odpadnika v osebi Jurija Drobniča! **Ubogo kmetjsko ljudstvo, če bi se dalo na tak način oslepariti, baš v trenutku, ki je na tem, priti do svojih pravic!**

Kmet naj kmeta voli vpijejo zdaj liberalci. Ko pa je Slovenska Ljudska Stranka v postojinsko-logaškem okraju pri

radnih volitev priporočala vrlega kmeta, so ga liberalci silno zasmehovali in psovali, osobito potem, ko je bil izvoljen. Seve, liberalci vpijejo le tedaj „kmet kmeta“, kadar mislijo, da s tem zgago napravijo med volivci in upajo, da bode od njih priporočeni „kmet“ izdal kmetске koristi in pravice in z liberalci šel! **Kar je kmetov v dežel nem zboru, so vsi v Slov. Ljudski Stranki** in vsi vedo povedati, kako odločno in brezozirno varuje naša stranka koristi in pravice kmeta. Ravno te pa liberalce v oči bode in radi bi imeli drugačne „kmete“ — take po srcu loškopotoškega Rusa, ki bi držali z mestno gospodo in **kmetsko kožo prodajali**. S takimi ljudmi zavredni kmetje ne bodo šli!

Osem tisoč kron na leto so priborili poslanci Slovenske Ljudske Stranke, osobito poslanca Susteršič in Jaklič ribniške-laško-kočevskim krošnjarjem. Kajti **osem tisoč kron na leto** znaša deželna doklada na krošnjarsko pridobnino in te doklade deželni odbor odnosno davkarija ne sme več od krošnjarjev pobirati, ker je dr. Susteršič po večletnem boju prisilil deželni zbor, da je sprejel njegov in Jakličev predlog, za oprostitev krošnjarske pridebnine od deželne doklade. Razun tega mora dežela krošnjarjem **sedemindvajset tisoč kron povrniti**. Kajti **sedemindvajset tisoč kron** znaša deželna doklada, ki se je od 1. januarja leta 1903 **po krivici**, vsled predloga liberalnega deželnega odbornika Grassellija, pobirala od krošnjarjev. Dr. Susteršič je v deželnem zboru dokazal to kričečo krivico in na njegovo in poslanca Jakliča zahtevo je deželni zbor obsodil deželno blagajno, da mora ta krivični denar **krošnjarjem nazaj dati**. Sedaj pa se štu lijo sovražniki dr. Susteršiča, Jakliča, Slovenske Ljudske Stranke in krošnjarjev in hočejo krošnjarje oslepariti, da volijo liberalnega kandidata Jurija Drobniča! Ali se je zgodila hujša sleparija in nesramnost, odkar svet stoji? —

Mi nismo ne liberalci ne »klerikalci«, ampak samo kmetje, je rekel loško-potoški Rus na ribniškem shodu. Potem se je pa takoj neke iz njegove garde vsedel in pisal v „Slov. Narod“ in ta umazana cunja je takoj pričela priporočati „kmeta“ Drobniča in lagati o shodu, da je bilo tam čez 400 Drobničevih pristašev, akoravno vsak, ki je bil

navzeč, ve, da jih je bilo k večjem 30 do 40, med njimi več ribniških šribarjev, par graščinskih hlapcev, nekaj drugih tržanov, ki nimajo volivne pravice v kmečkih občinah ter par pobalinov, ki za ušesi niso subji, zato pa večkrat nekje drugod mokri! Ali bodo ribniški liberalni šribarji, graščinski hlapci in liberalni tržani zapovedovali kmetom, koga naj volije? Oni razgrajči so vsi **pristni liberalci**. Zakaj pa šribar ni samo šribar, ampak tudi liberelec? Zakaj Rus iz Loškega potoka ni samo „Rus“ ampak tudi liberelec? Samo kmet naj bi po mnenju teh ljudij nikar ne imel nobenega prepričanja, — da bi ga potem liberalci lahko na salati pohrustali. Tudi kmet ima pravico, imeti svoje pošteno prepričanje in to je protiliberalno, ljudsko in katoliško prepričanje, kojega si ne bode dal snesti od nobenega šribarja, tudi ne od Rusa iz Loškega potoka, ali od Naceta v Dolenji Vasi, — pa tudi ne od odpadnika Jurija Drobniča.

Liberalci in kmet. Kakšni prijatelji kmeta so liberalci, pokazali so nedavno v Ljubljani, ko so hoteli kmetje podražiti cene mleka za 2 kr. Kakšen vik in krik so takrat zagnali liberalci, kako surovo in nesramno je „Slov. Narod“ opsoval kmete, češ, da so oderuhi itd. Kmetom so očitali, da so sami izpitani magnati in zapravljivci in so hujskali mestne ljudi, da ne smejo dati kmetu pošrega zaslužka. Kako neznansko surovo je takrat postopal liberalni mestni magistrat v Ljubljani proti kmetom in kmeticam! Mestni liberalci so kmetice javno pretepali, so jim razbijali posodo in izlivali mleko, a mestni policaji so to mirno gledali in „Slov. Narod“ je liberalne meščane še hujskal, da naj le ponižajo kmete! In isti liberalci priporočajo Jurija Drobniča za poslanca, češ, da bo to za kmeta dobro. Z istimi liberalci se je zvezal Jurij Drobnič in jim prodal koristi in pravice kmeta! Kdo še ne vidi, kam pestaco moli? Kmetu ne pripuščajo, da bi svoj pridelek nekoliko bolje v denar spravil — pravijo, da je to „oderušvo“. In vendar vsakdo ve, kako krvavo je kmet vsacega krajcarja potreben! Če pa bogati tovarnarji in drugi podražijo potreščine, ki jih mora kmet kupovati — to je liberecem prav in kmeta zasmehujejo, da se čez to pritožuje. Kmet naj vse dražje plačuje od leta do leta — liberalci naj pa od kmeta od leta do leta vse ceneje dobivajo. To je liberalna poštenost in pravica. In takim sleparjem naj gre ribniška dolina na lim? Nikdar!

K volitvi v kočevskem okraju se nam poroča iz Dobropolj, da bo dobropoljska dolina vsa za kandidata Slo-

venske Ljudske Stranke g. Šukljeja. Ker so videli divjanje liberalcev na shodu v Ribnici, je sklep volivcev, da s kandidatom Drobničem, ki ga podpirajo največje surovine v okraju nočejo nobene stike. V četrtek 4. januarja bodo plačali z glasovnicami Drobničovo izdajstvo. Drobnič, ki ga je liberelec Rus speljal na starost na led, bo videl, koliko bo imel v Dobropoljah somišljenikov. Upamo, da **nobenega**.

Belokranjska železnica se izrablja od liberalnih agitatorjev proti Sukljetu. Preneumno! Sami liberalci so že pred pol leta osnovali v Ljubljani konsorcij (družbo) za izvršitev iste železnice od Novega mesta na Metlike in Crnomelj. Kdo je član tega konsorcija? Ivan Plantan, poslanec ribniškega trga in kočevskega mesta, dr. Ivan Tavčar, Ivan Hribar, župan ljubljanski, in še nekaj drugih pristnih liberalcev. In v zadnji seji deželnega zbora so zahtevali, naj se jim da deset tisoč kron deželnega denarja, da bodo s tem denarjem delati pričeli. To je pa preprečil dr. Susteršič, in gospodje niso dobili denarja iz deželne blagajne — svojega pa dati nočejo. Ali niso tedaj izvestni Drobničevi agitatorji **nesramni ljudje**!

„Neodvisni“ liberalci. Ista igra, ki se je odigrala pri zadnjih dopolnilnih volitvah na Gorenjskem, se zdaj ponavlja na Dolenjskem. Ko je kandidiral sedanji poslanec Demšar, se niso upali liberalci nastopiti naravnost s svojim programom, ker so vedeli, da kdor se pokaže dandanes na deželi kot liberelec, je že naprej izgubljen. Zato so se ogrnili v tisti stari, obnošeni kožuh „neodvisnih kmetov“, v katerega lahko skoči vsak liberelec za nekaj tednov. Na shodu v Stari loki je prišlo nekaj „neodvisnih“ razsajat, in nato so v „Narodu“ kričali, kakor bi bil ves svet njihov. No, na dan volitve se je videlo, kako je glasi o „neodvisnih“ nalagalo svoje prismojene liberele in da je to stranka, ki je po „Narodu“ zmagovala na shodih na voliščih je pa tepena. Ogromna večina ljudstva je rekla, da s takimi sirovinami neče imeti nobene zveze. Ravno tako je zdaj v Ribnici. „Narod“ vpije zopet, kakor bi bil ves volilni okraj že liberalen, ker je v Ribnici razgrajalo nekaj najetih hlapcev in šnopsarjev. A ti so agitatorjem „Slovenske Ljudske Stranke“ storili le velike uslugo, ker so sami pokazali liberalno stranko v pravi podobi, tako je treba le nanje pokazati pa je vsakomu jasno, kaka banda je to. Dolžnost naših somišljenikov bo, da pokažejo tudi zdaj z dejanjem, kako liberalci lažeje v svojih listih.

Razkrinkani liberalci in njihov kandidat Drobnič. Še bolj kakor ribniški shod je razkrinkal v srečo „Narod“, čegar kandidat je Drobnič. „Slovenski Narod“, ki piše za „Proč od Rima“, katerega urednik je dr. Tavčar, ki je izjavljal v državnem zboru, da je kmet le polčlovek, pri naša znani oklic „prijatelj ljudske svobode in resnice“, ki se je širil te dni po ribniški dolini, in sicer „Narod“ prinaša ta oklic na uvodnem mestu. Tako se najbolj vidi, kako je Drobničeva kandidatura zvezana z liberalci in njihovimi nameni. Tudi Rusovemu razgrajanju na shodu v Ribnici poje „Narod“ slavo ter hvali Rusovo razgrajanje in nasilnosti proti kmečkim volivcem, češ, da je „Rus nedosežen“. „Narod“ piše, da je bilo na shodu v Ribnici 800 volivcev, od teh komaj 400 na Šusteršičevi strani, vsi drugi pa Rusovi, oziroma „Narodovi“ privrženci. Iz te laži vidijo kmečki volivci, kako se jim liberalci tudi sploh lažejo in kako jih hočejo oslepariti. Mi še nismo pozabili, kako je Rus pred leti surove govoril na nekem liberalnem shodu v Ribnici, sedaj je pa vjel Drobniča in misli, da bode z „Narodom“ in s svojo surovostjo napeljeval vodo na liberalni mlin. Očividno so to Rusovi privrženci pokazali, ker se se zatekli k „Narodu“ ter v njem razkrili svoja skozi in skozi liberalna srca. Rus je pred dnevi jako bahato okolu pripovedoval, da je poslal „Narodu“ ukaz, da mora molčati, dokler volitev ne mine, a kakor se vidi, liberalci niso mogli strpeti in so še pred volitvijo razkrinkali in izdali svojo pravo barvo. Če „Narod“ piše v prilog Drobničevi kandidaturi, ve vsakdo, pri čem da je, vsakdo jasno vidi, da je Drobnič kandidat liberalcev in umazanega „Slovenskega Naroda“, zato bo Rusov kandidat Drobnič izgubil še tistih par ducatov potoških in sodraških volivcev, ki so bili dosedaj, mende, da se gre res za kmeta, na njegovi strani. Ne gre se za kmeta, ampak samo za to, da se nasprotuje edino pravi kmetški, namreč Slovenski Ljudski Stranki, katere kandidat je Šuklje, Rus Drobničeva „kmetška“ stranka je v ribniški dolini že dovolj poznata in z vsakim dnem bolj razkrinkuje svojo hinavščino. Drobnič je stem, da se je vrgel pod ožkrilje Rusovo, zaigral zadnjo trohico zaupanja in ugleda, katerega si je na zvit način vsaj pri nekaterih možeh v ribniški dolini znal obranjevati. Kazal se je „klerikalca“,

dal se je celo voliti v odbor „katol. polit. društva“ za ribniško okolico, sedaj pa ko drugače ne more vstredi svojemu slavo-hlepju, stopil je v službo liberalcev. Lagajte torej in delajte volivne oklice, kakor vam drago. Zavednega volivca ne pridobite nobenega. Neznajnejša vam pa drage volje prepuščamo. Vedeli smo, da se lepe duše kmalu najdejo, in res se je Drobnič znašel v „Narodovi“ družbi. Mislimo, da sedaj vsak omahljivec sprevidi, zakaj se gre: Frančišek Šuklje je kandidat Slovenske Ljudske Stranke, Drobnič pa kandidat liberalne stranke. Dovolj nam je! Može volivci bodo zapodili liberalne hinavce tja, kamor spadajo!

Iz volivnega okraja se nam piše: Kakor bi tepčkali, lažijo liberalni agitatorji okoli, da bi spravili na poslanski stolec neuplivenega svojega Jurija. Pa predaleč naj ne hodijo, da ne bode tepeni. Pravzaprav bi drugega ne zaslužili, če bi jim mi za njihovo surovost hoteli meriti z jed nake mero. Kdor do zdaj ni spoznal teh ljudi, odprle so se mu oči na shodu v Ribnici. Tam smo videli, kakšnih pripomočkov se poslužujejo. Vse jim je dobro, najbolj jim pa ugaja tuljenje in razbijanje. Res priporočila vreden mora biti kandidat, katerega ne morejo z drugim priporočiti, kakor s tuljenjem. Prišli so na shod z namenom, da bi uganjali nasilnosti, ne pa da bi se resno pomenili. Mislili so, da bo njihovo izzivanje kmete pripravilo do tega, da bodo kmetje imeli sitnosti s sodišči. Ti „prijatelji kmetov“, ki so v svojem oklicu obsojali „bratomorni boj“, so se hoteli tepsti. Tistemu, ki bi mislil, da so ti ljudje za mir, bi se krave smejale, ker so prišli ti ljudje na shod le škandale delat. Mi zavedni volivci pa se nečemo tako ponižati, ker imamo dosti stvarnih razlogov, s katerimi priporočamo svojega kandidata g. dvornega svetnika Šukljeta. Zato pa 4. januarja vsi zavedni volivci na volišče in volimo enoglasno g. dvornega svetnika Šukljeta! Takrat bomo govorili z glasovnicami v rokah, da pometemo za vselej to tulečo druhal iz političnega pozorišča in jo spravimo tja, kamor spada, ne v zbornico, ampak v hlev. Kandidat Jurij Drobnič se je dal preslepiti nekaterim zahrbtnim razgrajajem, ki nimajo drugega namena, kakor da delajo zgago. Sami morajo biti prepričani, da bi bil njihov Jurij v zbornici ničla, pa to jim je vseeno, da le begajo in slepe volivce. Drobnič je poslal v Ribnico nekaj razgrajajcev, ki svojega poguma niso dobili iz prepričanja, ampak iz polnih kozarcev. Mi smo šli na shod z resnim namenom, da bi poslušali program svojega bodočega poslanca, po katerem bi delovali za naše koristi poslušati pa smo morali to pijano druhal. Če je že zdaj pred volitvami Drobnič zbežal v žakelj, bi to tembolj gotovo storil tudi takrat, ko bi bilo

v deželni zbornici treba zastaviti resno besedo v naš blagor. Naš kandidat pa je neustrašen mož in njegovo doseganje delovanje za ljudske koristi nam priča, da pozna naše težnje, in ker je to mož izvanrednih zmožnosti, mu lahko mirne vesti izkažemo ob volitvah svoje zaupanje.

Kdor hoče agitirati za Drobniča, si lahko prisluži 20 kron na dan. Za to ceno namreč plačuje gospod Jurij svoje trabante. Mi pa smo možje, ki svojega prepričanja ne prodajamo, pa tudi ne kupujemo za kronce! Ko je neki kmečki volivec na sv. Šefana dan prišel v Križmanovo gostilno in zaklical: „Živio Drobnič“, mu je Križman takoj dal četrta vina zastoj. To je možu potegnilo mreno z oči, da je pozneje dejal: „Mislil sem Drobniča voliti, sedaj ga pa ne bom“. Trdno naše prepričanje in naša značajnost bosta govorila dne 4. jan. Po končanih volitvah, ko bo gospod Jurij s svojimi pristaši že sedel pod mizo ter bo s potoškim Rusom pil črn kafe brez cukra, naj pa premišluje, da bi bil svoje desetake lahko bolj plodonosno naložil.

Pozor volilci! Postava zahteva, da se pri volitvi v glasovnici jasno označi osebo izvoljenca. Zapišite toraj v glasovnici jasno in točno: **Franč Šuklje, dvorni svetnik in državni poslanec v Kandiji.** Take glasovnice ne bode mogel nihče zavreči. Če pa bi oseba izvoljenca na glasovnici ne bila jasno označena (ime, priimek, stan in bivališče), se glasovnica lahko zavrne in tako pride volilec ob svojo volilno pravico, stranka pa pe neumnosti izgubi glas.

Cvetje z volivnega polja: Neki ribniški tržan se zadere v nasega kmetškega volivca: „Kaj, Šukljeta boste volili? Koliko žajfe boste morali imeti, da ga boste oprali!“ Naš mož: „Naš kandidat Šuklje se je že sam opral, vaš pa vedno bolj v blato leze. Zato vam tudi nobena žajfa ne pomaga, da bi ga oprali!“ Dobra je ta!

Kdo priporoča Drobniča?

1. Vsi sureveži.
2. Vsi lažnjivci.
3. Vsi pijanci.
4. „Slovenski Narod“.
5. Vsi liberalci.
6. Ribniški liberalni šribarji.
7. Ribniški grašč. hlapci.
8. Vsi izdajavci ljudstva.
9. Rus iz Loškega potoka.
10. Nace iz Dolenje vasi.
11. Vsi brezznačajnejši.
12. Vsaka baraba.

Prva številka Domoljuba novega letnika izide dne 4. januarja. Agitirajte za „Domoljuba“, da dobi mnogo novih prijateljev in naročnikov.